

Les jornades sobre el paisatge de la pedra en sec de la Vall de Pop denuncien la situació precària de margenadors i picapedrers

El seminari "**El paisatge de Pedra Seca: reptes i oportunitats de futur**" que va tindre lloc el passat 16 d'octubre a Xaló va posar en evidència la situació precària dels recursos construïts amb la tècnica de la Pedra en sec o amb altres tècniques constructives tradicionals.

Les conclusions de les jornades apunten que encara que la Carta del paisatge de la Pedra seca de la Vall de Pop és un referent, són molt tímides les actuacions que s'estan realitzant. Sobretot si es té en consideració la gran quantitat d'elements existents al territori i la seua importància com a elements que identifiquen la nostra societat, a més d'esdevindre un important recurs turístic.

En el seminari quedà palés que aquestes construccions són d'interés per als pobles però que cal donar-les a conèixer i integrar-les dins la seua oferta cultural i turística. A més, es va ressaltar que la pedra seca és patrimoni i tradició i aporta valor afegit al nostre paisatge des de la sostenibilitat. Les construccions de pedra en sec sumen així un plus amb d'altres trets destacables del territori com les varietats autoctònes de productes tan nostres com l'oli o el raïm, o el cultiu en minifundi.

Margenadors i picapedrers

Els margenadors i picapedrers que participaren en la taula rodona van ser el més crítics a l'hora valorar la situació del sector. Denunciaren les seues condicions de treball, mal remunerat i discontinu, així com una formació mal plantejada que fa molt complicada una continuïtat generacional del seu ofici. També es queixaren de la falta d'implicació de les administracions.

A les jornades, juntament amb margenadors i picapedrers, van participar ajuntaments, tècnics de turisme, universitats i associacions. Per unanimitat van concloure que el futur de la pedra en sec és responsabilitat de tots i cal treballar en la recerca de solucions. Durant la trobada es va signar un conveni entre el Grup d'Acció Local Rural Muntanya d'Alacant (GALRMA) i la Mancomunitat Cultural de la Marina Alta (MACMA), organitzadors de l'event. L'objectiu que persegueixen és facilitar el retorn de la inversió en aquest tipus de construccions. També es va presentar la X Trobada Internacional de la Pedra Seca d'El Pinós que tingué lloc el passat cap de setmana.

La tècnica de la pedra seca, reconeguda en 2018 com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Unesco, forma part del patrimoni immaterial valencià. Aquesta declaració ha de contribuir a revaloritzar aquesta tècnica i sobretot protegir-la, atès que per falta d'eines de preservació, ha desaparegut en amplis paratges i ja no queda ma d'obra especialitzada.

Carta del paisatge de la Pedra en Sec de la Vall de Pop

El GALRMA aglutina fins a 58 municipis de les comarques de l'Alcoià, l'Alt Vinalopó, El Comtat, La Marina Alta i la Marina Baixa. És una associació sense ànim de lucre que agrupa entitats públiques i privades dels territoris rurals amb la finalitat de desenvolupar accions en aquestes zones mitjançant el finançament del programa LEADER (Fons d'ajudes europees a projectes de desenvolupament rural innovador que s'integra en el Pla de Desenvolupament Rural de la Comunitat Valenciana). Les seues estratègies i actuacions estan enfocades al creixement intel·ligent, sostenible i integrador, i a la lluita contra el despoblament i abandonament rural.

D'entre les més de 20 iniciatives tramitades en les darrers dues convocatòries del programa LEADER un total de 8 (un 40%) corresponen a projectes relacionats amb la pedra en sec. La inversió total destinada a la zona de la Muntanya d'Alacant és de 385.631 euros. Un total de 254.832 euros provenen de subvencions del programa Leader.

Entre les iniciatives que ja han pres forma es troba la Carta del Paisatge de la Pedra en Sec de la Vall de Pop, així com tasques de difusió d'aquesta tècnica constructiva com a recurs turístic, cultural i natural. —

NOTA DE PRENSA. Piedra seca

Las jornadas sobre el paisaje de la piedra seca de la Vall de Pop denuncian la situación precaria de canteros y ‘marginadors’

El seminario "El paisatge de Pedra Seca: reptes i oportunitats de futur" que tuvo lugar el pasado 16 de octubre en Xaló puso en evidencia la situación precaria de los recursos construidos con la técnica de la Piedra Seca o con otras técnicas constructivas tradicionales.

Las conclusiones de las jornadas apuntan que a pesar de que ‘la Carta del paisatge de la Pedra seca de la Vall de Pop’ es un referente, son muy tímidas las actuaciones que se están realizando. Sobre todo si se tiene en cuenta la gran cantidad de construcciones presentes en el territorio y su importancia como elementos que identifican nuestra sociedad, además de ser un importante recurso turístico.

En el seminario quedó confirmado que estas construcciones tradicionales son de interés para los pueblos pero que falta darlas más a conocer e integrarlas dentro de su oferta cultural y turística. También se quiso destacar que la piedra seca es patrimonio y tradición y aporta valor añadido a nuestro paisaje desde la sostenibilidad. Las construcciones de piedra seca suman así un plus junto con otras características destacables del territorio como las variedades autóctonas de productos tan nuestros como el aceite o la uva, o como el cultivo en minifundio.

‘Marginadors’ y canteros

‘Els marginadors’ o maestros de la piedra y los canteros que participaron en la mesa redonda de las jornadas fueron los más críticos a la hora de valorar la situación del sector. Denunciaron sus condiciones de trabajo, mal remunerado y discontinuo, así como una formación mal planteada que hace muy complicado el relevo generacional en este oficio tradicional. También se quejaron de la falta de implicación de las administraciones.

En las jornadas participaron a su vez ayuntamientos, técnicos de turismo, universidades y asociaciones. Por unanimidad se llegó a la conclusión de que el futuro de la piedra seca es responsabilidad de todos y hay que trabajar en la búsqueda de soluciones. Durante el encuentro se firmó un convenio entre el Grup d'Acció Local Rural Muntanya d'Alacant (GALRMA) y la Mancomunitat Cultural de la Marina Alta (MACMA). El objetivo que persiguen es facilitar el retorno de la inversión en este tipo de construcciones. También se presentó la ‘X Trobada Internacional de la Pedra Seca de El Pinós’ que se celebró el pasado fin de semana.

La técnica de la piedra seca, reconocida en 2018 como Patrimonio Cultural Inmaterial de la Unesco, forma parte del patrimonio inmaterial valenciano. Esta declaración tiene que contribuir a poner en valor esta técnica y sobre todo protegerla, ya que ha desaparecido en amplias zonas del territorio y ya no queda mano de obra especializada.

‘Carta del paisatge de la Pedra en Sec de la Vall de Pop’

El GALRMA aglutina hasta 58 municipios de las comarcas de l'Alcoià, l'Alt Vinalopó, El Comtat, La Marina Alta y la Marina Baixa. Es una asociación sin ánimo de lucro que agrupa entidades públicas y privadas de territorios rurales con el objetivo de llevar a cabo acciones en estas zonas mediante la financiación del programa LEADER (Fondos de ayudas europeas a proyectos de desarrollo rural innovador en el Plan de Desarrollo Rural de la Comunidad Valenciana). Sus estrategias y actuaciones están enfocadas al crecimiento inteligente, sostenible e integrado, y a la lucha contra la despoblación y el abandono rural.